జాన్‌పాల్ చేసిన బీరువా కథ...

శ్రీమతి ఆర్. వసుంధర

'టేపులో నీ పాట తీసేసి కొత్తపాట, జానీమేరా నామ్ లోది, మంచిది పెట్టేశాడు అన్న...' పాప చెప్పింది.

గబగబా ముందు హాల్లోకి వెళ్లాను. రేడియోలో వస్తున్న పాటని చాల శ్రద్ధగా టేప్‌రికార్డర్‌లో రికార్డు చేసుకుంటున్నాడు బాబు.

'ఎందుకని నా పాట తీసేశావ్?' అనడిగాను.

'ఇష్' అన్నాడు నావేపు చూడకుండానే.

రికార్డింగ్ అయ్యాక 'మంచిపాట నాశనం చేసేశావమ్మా, రికార్డు చేసుకుంటున్నప్పుడు మాట్లాడేశావ్' అన్నాడు.

నా పాట పోగొట్టి ఇంకా పైగాను!

'అది పాతపాట. ఎవరిగ్గావాలి?' అన్నాడు.

'నాకు కావాలి. అందుకేగదా రికార్డు చేసుకున్నాను! అది తియ్యొద్దని చెప్పానుకదా' అన్నాను.

'అమ్మా, అది రికార్డుచేసి సంవత్సరం అయింది. ఒక్కనాడుకూడా నీయంతట నీవు దాన్ని పెట్టుకొని వినలేదు. అది టేపులోవుంటే నీకేం; లేకుంటే నీకేం?...మంచిపాట వస్తున్నది. తొందరలో దానిమీద పెట్టేశాను' అన్నాడు. అంతటితో ఆ సంభాషణ అయిపోయిందని తాను క్రొత్తగా పెట్టుకున్న పాటలు వింటూ కూర్చున్నాడు.

ఆ పాట పోయింది, ఇహరాదు. వాదించి లాభమేమిటి?

నా పాట పోయినందుకు నాలో నిరాశ. ఏదో విలువైనది పోగొట్టుకున్నానన్నబాధ. ఆ పాట ఉన్నా నేను పెట్టుకోను. ఎప్పుడైనా ఎవరైనా వరుసలో పెడితే వినడమే. అది ఎవరికీ అక్కర్లేని పాతపాట. నాకు కావలసినపాట. కావలసినదైనా నేను పెట్టుకోనిపాట. అది ఆ టేపులోఉంటే నాకేదో తృప్తి. ఇప్పుడు అది పోయినందుకు బాధ.

ఎందుకో ఆ పాట నాకు కావాలి. నాకు యిష్టమైందనికాదు. కాని నాకు కావలసింది. ఎందుకో అర్థంకాకపోయినా నాకు చాలా ముఖ్యమైనది.

'అడేపాడే పసివాడ...' అది ఏ సినిమాలోదో, ఎవరు పాడినదో, దానిలోని భావమేమిటో నాకు గుర్తులేదు. నాకు అక్కర్లేదు. ఆ పాట వింటూంటే నాలో గొప్పసంచలనం రేగుతుంది. ఉధృతంగా ఎగిరిపడుతున్న అలలతో, తుఫానునాటి సముద్రంలాగా అయిపోతుంది మనసు.

...ఎంతో ఆశించినదాన్ని పొందలేక విషాదభరితమైన జీవితంకల ఒక అమ్మాయి. ఆనందానికి ప్రతిరూపంగా కనిపించిన పసివాణ్ణి చూచి, ఎంతో ఆనందంతో పాడుతుంది ఆపాట. పాట అయిపోయేసరికి పిల్లవాడు దుర్మరణం పాలౌతాడు. మళ్లీ కటిక చీకటిలాంటి విషాదం ఆవరిస్తుంది...

ఆనందానికీ విషాదానికీ గల సరిహద్దులో, రెండూ ఒకటయ్యేచోట ఆపాట. పాట వింటూంటే ఆనందమూ, దాని వెనుకనే పొంచివున్న విషాదమూ రెండూ ఒక్కసారిగా తీవ్రవౌతాయి. ఊపిరి సలుపనివ్వకుండా పెరిగి పెరిగి ఉక్కిరి బిక్కిరై నలిగిపోతుంది గుండె.

ఆ పాతపాట నాకు యిష్టమనికాదు. నేను నా అంతట ఎప్పుడూ దాన్ని పెట్టుకోను. కాని నాలోనే అందరాని లోతుల్లోఉండే సత్యానికి ప్రతినిధిగా అది అక్కడఉండటం చాలా ముఖ్యం...

మనిషి మనసు చిత్రమైనది. ఆపాట అక్కడ ఉన్నన్నాళ్ళూ నేను దానిగురించి తలచలేదు. కాని అది చెరిగిపోయేసరికి దానిగురించి యింతగా ఆలోచించు కున్నాను. అది మాటల్లేని మూగరాగమై నాలో నిలిచిపోయింది...

ఇంట్లో యింకో బీరువాఉంటే, నాకు ముఖ్యమైనవి పిల్లలచేతుల్లో పడకుండా భద్రంగా దాచుకోవచ్చును. కావలసినవి జారిపోకుండా, మాసిపోకుండా, చెరిగిపోకుండా, పోకుండా దాచుకోగలను.

ఈ యింట్లో నాకో బీరువా చాలా అవసరం.

* * *

'జాన్ పాల్ బలే టక్కరి వాడమ్మా'

మా యింట్లో పనులుచేసి వెళ్తుండే పనివాళ్లు ముగ్గురూ ఒక్కరకంగానే చెప్పారు. జాన్‌గురించి. ఆ విషయం నాకూ కొంచెం అనుభవమే. కాని 'తెలియని దేవతకన్నా తెలిసినదయ్యం మేలు' అన్న సామెత ననుసరించి నడుస్తుంది నాబుద్ధి.

బీరువాను రెడీమేడ్‌గా కొనాలంటే పాతిక మైళ్లవతలఉన్న పట్నంవెళ్లి కావలసిన సైజులో ఆర్డరిచ్చిరావాలి. షాపువాళ్లు యిప్పుడిస్తాం, అప్పుడిస్తాం అంటుంటే అక్కడకు నాలుగుసార్లు వెళ్లాలి. తర్వాత జాగ్రత్తగా పాక్‌చేయించి దెబ్బతగలకుండా బస్సుమీదనో లారీమీదనో తీసుకురావాలి. ఇంతాచేశాక వాళ్లు రెండోరకం కొయ్యవేసి పైన చక్కగా పాలిష్ చేసి, ఘనంగా వార్నిష్‌వేసి, మసిపూసిచేసిన మారేడు కాయ లాంటిది అంటగడితే ఎలాగా? చెక్క క్వాలిటీ మనం సరిగ్గా కనుక్కోగలమా ?

అద్దంలా మెరిసే అందమైన బీరువా కావాలి. కాని దానికోసం ఎక్కువ యాతన పడడానికి వోపికలేదు.

అటువంటి సమయంలో జ్ఞాపకం ఒచ్చాడు జాన్‌పాల్.

ఇదివరలో ఒకసారి పుస్తకాల షెల్ఫులు తయారుచెయ్యడానికి ఒచ్చినప్పుడు, ఎన్నాళ్లబట్టో మాయింట్లో వుంటున్న బుక్‌కేస్‌నుచూసి 'ఇది ఇంగ్లండులో దొరికే, పియానోలుచేసే, వాల్‌నట్ కొయ్యతో చేసింది ... అమ్మో, ఇదిక్కడ దొరికేది గాదు...అమ్మా, ఇది ఫారిన్‌చెక్క' అన్నాడు. ఆమాట లంటుంటే జాన్‌మొహంలో కనిపించిన గాంభీర్యాన్ని గౌరవభావాన్ని చూచి ఆ బుక్‌కేస్ గొప్పదనాన్ని ఊహించుకున్నాను. అల్లాగే ఒక పాత బీరువాను చూడగానే 'ఇది బర్మాటేకులో ఒకటోరకం' అని చెప్తూ, టేకుల్లో ఎన్ని రకాలు వాటి చరిత్రలగురించి ఒక ఉపన్యాసంలాంటిది యిచ్చాడు. కొయ్యల్లో ఇన్ని రకాలున్నాయని ఇదివరకు నాకు తెలియదు. జాన్‌మీద చాలా గౌరవంకలిగింది నాకు. అద్దంలా మెరిసే అందమైన బీరువాను ఒకటోరకం టేకుతో తయారు చెయ్యగల సామర్థ్యం జాన్‌కిఉన్నది అనుకున్నాను.

కాని యీ జాన్‌తో యితరవిధాలైన చిక్కులు వస్తాయి. ఇదివరలో బుక్‌రాక్‌లు చేసినప్పుడు పట్నం వెళ్లి సామాన్లు తెస్తానని కొయ్యలూ మేకులూ అంటూ రెట్టింపుధరలువేసిన దొంగబిల్లులు తెచ్చి డబ్బు తీసుకున్నాడు. అవి ప్లైవుడ్ షీట్లుకనుక, వాటిధరలు వేరుగా కనుక్కోగా, మోసం బయట పడింది. జాన్ అప్పటికే డబ్బు తీసుకున్నాడు. మళ్లీ పిలిపించి అడిగాము. కొట్లవాళ్ల మోసాల్నిగురించి చిన్న ఉపన్యాసం-చాలా Informative గా ఉండేది-ఒకటి యిచ్చాడు. వడ్రంగిపనికి సంబంధించిన ఏ విషయంమీద మాట్లాడవలసి వచ్చినా యిటువంటి మంచి ఉపన్యాసాలు యిస్తాడు. అవి విన్న తర్వాత జాన్‌మీదా, వడ్రంగి పనిమీదా కలిగిన గౌరవభావంతో నోరు మెదపలేము.

పల్లెటూళ్లల్లో ఏపని జరగాలన్నా ఒక భగీరథ ప్రయత్నంకావాలి. ఒకయిల్లు కట్టించాలంటే బేలుదారీలు, వడ్రంగులు, పెయింట్లువేసేవాళ్లు అంటూ అన్నిరకాలైన పనివాళ్లకీ పనులు జరుగుతున్నంతకాలమూ యింట్లోనే భోజనాలు పెట్టాలి. కరెంటు వేయించుకోవాలంటే వైరింగుచేసేవాళ్లకూ అంతే. ఏదైనా వస్తువు చేయించాలంటే వడ్రంగులకూ అంతే. ఆఖరుకు బట్టలుకుట్టే టైలర్లకు

కూడా అంతే. వాళ్లు భోజనాలకు గడచిపోగా, పనిచేసినన్ని రోజులకు కూలిడబ్బులు చేత బట్టు కొని యిళ్లకు వెళ్తారు. వాళ్లు పనిని సాగ దీసి, యింకో వారంరోజులు గడిపే తత్త్వంలో ఉంటారు. మనపనిచేసే వాళ్లు మనింట్లో భోజనం చెయ్యడం, తృప్తిగా పనిజెయ్యడం న్యాయమే కావచ్చును. కాని ఏపని జరగాలన్నా యింతప్రయత్నం కావలసిరావడం పట్నాలనుండివచ్చినవాళ్లకు విసుగ్గా ఉంటుంది. డబ్బు పారేస్తే పని జరగటం, వస్తువు యింటికిరావడంఅన్న పద్ధతికాదు యిక్కడ. ఇది ఒక పాతపద్ధతి. వస్తువుకీ, అది చేసేవాడి మంచిచెడ్డలకీ గల అవినాభావసంబంధాన్ని గుర్తించితీరాలి.

మావారు యిక్కడ క్రొత్తగాపెట్టిన చక్కెర మిల్లులో అసిస్టెంట్ మేనేజర్‌గా చేరారు. అందు వలన ఈ పల్లెటూరికి ఒచ్చాం మేము. ఊళ్లో మరో ముగ్గురు వడ్రంగులు ఉన్నారు. కాని అందరిలోకీ జాన్‌కే పని బాగా చేతనవునని—జాన్, యితరులూ కూడా చెప్తూఉంటారు. మిల్లులో ఏవైనా కొయ్య పనులు జరగాల్సినప్పుడు జాన్‌ని పిలుస్తారు. ఇది ఒక రకంగా జాన్‌కి సహాయం చెయ్యడమే. ఆ సంబంధం వలన యిదివరలో ఒకసారివచ్చి బుక్‌రాక్‌లు చేశాడు. 'అమ్మో, అయ్యగారింట్లో భోజనం పెట్టమని నేనడుగుతానా! ఊళ్లో నాకు యిల్లుంది, వంటచేసు కుంటాను...కూలికూడా అయ్యగారిదగ్గర ఒకరూపాయి తక్కువే తీసుకుంటాను' అన్నాడు జాన్. పెద్దా చిన్నా బాగా ఎరిగినవాడు. పెద్దవాళ్లదగ్గర వినయంగా ఉండటం నేర్చినవాడు. కొయ్యలూ వగైరాలు తేవడం లోనూ, కూలిలోనూకూడా ఎక్కువడబ్బు తీసుకున్నా డంటే అది వేరేమాట. వాళ్లూ బ్రతకాలిగద.

అన్నివిషయాలూ ఆలోచించినమీదట జాన్ పాల్‌కు కబురుపెట్టాను. మిల్లులో పనులు చేస్తూనే ఉంటాడు అడపాదడపా. కనుక మనల్ని చిక్కున పెట్టలేదు లెమ్మనుకున్నాను.

పొట్టిగా దిట్టంగా చామనలుపులో ఉంటాడు జాన్. అరవైదగ్గరగా వయస్సయినా నలభైకి మించి నట్టు కనబడడు. మొహం, ఎదుర్రొమ్మూ, చేతులూ, కాళ్లూ అన్నీ వేటికవి బలంగా దృఢంగా కనిపిస్తాయి. పైవరుసలో ముందుపళ్లు రెండు లేవుగాని మిగతా పళ్లు రాళ్లమాదిరి గట్టిగా ఉన్నాయి. ఎత్తైన నుదుటిక్రింద లోతుల్లో కనిపించే కళ్లు నల్లగాఉండి ఎప్పుడూ చురుగ్గా చూస్తుంటాయి. రూపం, మాట తీరు అన్నీ ప్రత్యేకంగా ఉండటాన జాన్‌ని ఒకసారి చూస్తే ఎవరూ మరచిపోలేరు. జాన్‌నిగురించి ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే—బలశాలి. మాటలో, చేతలో, చూపులో అన్నిట్లోనూ బలం. అదీ జాన్‌అంటే!

నిజం చెప్పాలంటే జాన్‌ను చూస్తే కొద్దిగా భయం నాకు. దుర్బలులకు శక్తిని చూచినప్పుడు కలిగే భయం. స్థూలంగాచూస్తే దానికి కారణంలేదు మరి.

చకచకా లెక్కలువేశాడు జాన్. అంతా ఒక వంద రూపాయలకు సామానుతెస్తే టేకుబీరువా తయారుచెయ్యొచ్చునట. పట్నంలో షాపునుంచీ రోజ్ వుడ్‌బీరువా యీ సైజుది నాలుగు వందలకు తెచ్చారు ప్రక్కింటివాళ్లు. అట్లాగని జాన్‌తో నేను అనలేదు. 'రోజ్‌వుడ్ అయితే ఎక్కువ ఖరీదవుతుందా?' అనడి గాను. లేదు, రెండూ ఒకటేనన్నాడు. తక్కువరకం సరుకు తెస్తాడేమో, లేకుంటే యింత చవగ్గా ఎలా ఒస్తుందీ అనుకున్నాను. మంచిరకం టేకు తేవా లన్నాను. 'అయ్యగారికి ఎట్లాటివి తేవాలో నాకు తెలి యదా?'అంటూ తాను పట్నంలో పెద్దపెద్దఆఫీసర్లకు ఎన్నెన్ని వస్తువులు చేసిందీ, వాటిని చూచి వాళ్లు ఎంతెంత ఆశ్చర్యపడిందీ, మెచ్చుకున్నదీ అంతా చెప్పాడు.

జాన్ క్రిష్టియన్‌మిషనరీలదగ్గర పెరిగాడు. పని నేర్చుకున్నాడు. ఒక ఇంగ్లీష్‌దొరగారు—పీటర్స్ దొరగారు-దయతో అన్నిపనులూ నేర్పించారు జాన్‌కు. ఎంతో సహాయం చేశారు. ఆయన దయవల్ల ఎట్లాటి వస్తువైనా చెయ్యగలనేర్పు అబ్బింది జాన్‌కు.

'ఒరే, ముండాకొడకా, సరిగ్గా చెయ్యకపోతే తంతాను' అన్నాట్ట ఒక కలెక్టరుగారు. ధైర్యంగా చేస్తానన్నాడు జాన్. పెద్దవాళ్లను మెప్పించాలని జాన్

పట్టుదల. రోల్‌టాప్‌డెస్క్ చెయ్యాలి. ఆ పట్నంలో ఎవరికీ చేతగానిపని అది. అలాటిదాన్ని ఇదివరలో పీటర్స్‌దొరగారిదగ్గర చూచిఉన్నాడు జాన్. అందుకే ధైర్యంచేసి ఒప్పుకున్నాడు. చేశాడు. కలెక్టరుగారు సెభాష్ అన్నారు.

ఇంకోసారి ఒక పెద్దడాక్టరుగారికి ఆస్పత్రిలో ఉపయోగించే ఒక వస్తువు చేయించవలసిన పనిబడింది. ఆ వస్తువును పై దేశాల్నుంచీ తెప్పించాలంటే చాల ఆలస్యమూ, ఖర్చూను. అందువలన జాన్‌ను పిలిపించి చెప్పారు. జాన్ ఆలోచన చేశాడు. ఒకరకంగా ఊహించుకున్నాడు దాన్ని. చేశాడు. తప్పు అయింది. పారేశాడు. మళ్లీ చేశాడు. డాక్టరుగారు సరిగ్గానే ఉందన్నారు. ఇహ ఒక అద్దం బిగించాలి దానికి. అది ఎట్లా బిగించాలో చెప్పారు డాక్టరుగారు. కాని తాను దగ్గర ఉన్నప్పుడే బిగించాలని తొందరగా ఒస్తాననీ చెప్పి వెళ్లారు. ఎంతసేపు చూచినా ఆయన రాలేదు. పని పూర్తిచేసుకుని డబ్బుతీసుకునివెళ్లాలని జాన్ ఆదుర్దా. డాక్టరుగారు చెప్పినప్రకారంగానే ఆయన రాకుండానే బిగించేశాడు. డాక్టరుగారు ఇంటికొచ్చారు. పనయిపోయింది, డబ్బులివ్వమని చెప్పుకున్నాడు జాన్. డాక్టరుగారికి కోపం మండిపోయింది. 'నిన్నెవరు బిగించమన్నారురా, రాస్కెల్. నేను రాకుండా బిగించవద్దనలేదా' అంటూ చెయ్యిచాచి మొహంమీద కొట్టారు. ముందుపళ్లు రెండు రాలిపడ్డాయి. జాన్ బయటికెళ్లి రక్తం పూసివచ్చాడు. డాక్టరుగారు వస్తువు చూచుకున్నారు. సరిగ్గానేచేశాడు జాన్. డబ్బులిచ్చి పంపేశారు. ఇప్పుడా డాక్టరుగారు పనిలో లేరు. ఎప్పుడైనా పట్నం వెళ్లినప్పుడు కనబడితే, అప్పుడు కొట్టిన విషయం జ్ఞాపకంచేస్తూ పలకరిస్తారు... ఈతీరులో జాన్ సొంతంగా ఊహతో క్రొత్తరకం వస్తువులు తయారుచేసి పెద్దలను మెప్పించిన వృత్తాంతాలు చెప్పాడు. జాన్‌ను పెద్దవాళ్లు కొట్టడంలోనూ మెచ్చుకోడంలోనూ కూడా కుక్కను చూచినట్లు చూడటం నాకు నచ్చలేదు. కాని మా బీరువా చెయ్యడానికి తగినవాడని తెలిసిపోయింది.

ఆయన ఆఫీసునుండీరాగానే బీరువా చేయించడానికి జాన్‌ను పిలిపించానని చెప్పాను. జాన్ ఆయనకు వివరాలన్నీ చెప్పాడు. ఒకటోరకం టేకు బీరువాకు— ముందుగా కొయ్యలు నూటయాభై రూపాయిలకి తేవాలి. కూలిడబ్బులమాట జాన్ అడగడు. అయ్యగారి యిష్టం. పదిరూపాయిలిస్తే పదే తీసుకుంటాడు ... 'ఇందాక కొయ్యలు నూరురూపాయిలకు చాలన్నావే' అన్నాను. 'అయ్యగారిదగ్గర కరెక్టుగా చెప్పాలికదమ్మా. తర్వాత పొరపాటు రాకూడదు. పెద్దదొరలదగ్గర ఎట్లా ఉండాలి' అంటూ నన్ను మందలించాడు. అదీ నిజమే. ఇప్పటి లెక్కల్నిబట్టి బీరువా ధర నూరుదగ్గరకాకుండా రెండునూర్ల దగ్గరయ్యేట్లుంది. కాని మంచి చెక్కచూసి తెచ్చి జాగ్రత్తగా యింట్లో చేస్తాడు. ఎట్లైనా షాపువాళ్లదగ్గర కొన్నదానికంటే ధర తక్కువే పడుతున్నది.

నూట తొంభైరూపాయలకు బిల్లుతో సహా కొయ్యలుతెచ్చి కట్ట యింట్లో పడేశాడు జాన్. తర్వాత నాలుగురోజులు అంతులేదు. 'ఇంతకూ పనిచేస్తాడో లేదో. వూరికే కొయ్యలుతెచ్చి యింట్లో పెట్టుకున్నామె' అనిపించింది. మా పనివాడు కొయ్యల్ని చూచి 'కొయ్య ముళ్లుగా ఉన్నది. అంత మంచిదిగా లేదు' అన్నాడు. ఇంతాచేసి నిగనిగ మెరిసే అందమైన బీరువారాదా ఏమిటి? నాకు చాలా కోపం వచ్చింది. ఈయనేమో ఏ సంగతీ పట్టించుకోరు.

నాలుగుసార్లు పిలిపించగా జాన్ వచ్చాడు. 'అమ్మా, ఫర్నీచరు షాపులవాళ్లు ఎక్కువగాకొంటారు గనుక వాళ్లని మంచికొయ్యలు ఏరుకోనిస్తారు గాని నాబోటిగాళ్లు ఒక్క బీరువాకుకొంటే ఏరుకోనివ్వరు. చెయ్యి పెట్టనివ్వరు. అయినా యివి దొరగారికోసమని చెప్పి బలవంతాన రెండు మూడు మంచికొయ్యలు ఏరివేశాను...ఆ ముళ్లూ అవీ లోపడలో పోతై. కనపడవు. బాగానే వుంటుంది లెండి బీరువా' అన్నాడు. 'పని చెయ్యడంలేదు. ఎందువలన?' అనడిగాను. 'కొయ్యలన్నీ మాయింటికే తీసుకెళ్లి చేస్తానంటే.

దొరగారు ఒద్దు, యింట్లోనే చెయ్యి అన్నారు. నేను ప్రక్కవూళ్లో హోటలుకు బల్లలు చేస్తున్నాను. యిక్కడ పనిచేస్తూ నడిమధ్యలో ఒదిలి అక్కడకు పోతే—దొరగారిపని అట్లా చెయ్యకూడదు. పనిలో దిగితే పూర్తి చెయ్యాల్సిందే. అందుకని ఆపని పూర్తి చేసి ఒద్దామని ఆలస్యం చేస్తున్నాను. మూడునాలుగు రోజుల్లో ఒచ్చి చేసెయ్యనా. అమ్మా... దొరగారిపని అంటే మాటలా' అన్నాడు.

పదిహేను రోజులతర్వాత ఒచ్చాడు పనికి.ఆయన బాగా చీవాట్లువేశారు. ఒంచినతల ఎత్తలేదు జాన్. 'అవును. తప్పుచేశాను. పెద్దవాళ్లు ... తిడితే పడాలి' అన్నాడు నాతో తర్వాత. ఒక్కరోజు పనిచేసి మళ్లీ మాయమైపోయాడు.ఊళ్లోనే ఏక్కడోదూలాలుకోస్తు న్నాడట. రెండురోజుల తర్వాత వచ్చాడు. 'వాళ్లు నాకు యిదివరలో డబ్బుయిచ్చి వున్నారమ్మా పీకల మీద కూచుంటే వెళ్లవలసి వచ్చింది. అందులోనూ పెద్దవాళ్లపని అని చెప్తేగూడా వాళ్లు ఊరుకుం టేనా' అన్నాడు.

'అసలు వాడు పనిచేసే చోటునుంచీ కొయ్యలు చల్లగా .దాటించేస్తాడమ్మా. జాగర్తగా ఉండాలి' అని హెచ్చరించాడు మా శ్రీరాములు. ఒకే ఊళ్లో వాళ్లకు—పల్లెటూళ్లలో—ఒకరిగురించి ఒకరికి బాగా తెలిసి ఉంటుంది. లేనిపోని తంటా కొనితెచ్చుకున్నట్లు యింది. పనిచేస్తూ ఉన్నపుడు గంటకోసారి బయటకు వెళ్తాడు జాన్. బీడీలు కాల్చుకోడానికి, టీ తాగటానికి ఎవరితోనైనా మాట్లాడ్డానికి, సామాన్లు ఎవరి దగ్గర్నుండో తెచ్చుకోడానికి—ఎన్నోపనులు. ఇందులో ఏసమయంలో దాటించేస్తాడో ! అసలు తాను తీసు కెళ్లడానికే సగం కొయ్యలు వేరుగా ఎక్కువగా తెచ్చాడేమో ! మొదట చెప్పినదానికంటే ఎక్కువబిల్లు చేసుకొచ్చాడే. జాన్‌కోసం మనుషులు ఒచ్చిపోతుం టారు కూడాను. ఎవరికిచ్చి పంపించేస్తాడో. ఎన్నో అనుమానాలు. అందుకని జాన్‌దగ్గర ఒకమనిషి కాపలా ఉండవలసి వచ్చింది. శ్రీరాములికి యితర పనులు చెప్పకుండా, మేం యిద్దరం, ఒకరు తప్పిస్తే ఒకరు అక్కడే ఉండవలసి వచ్చింది.

శ్రీరాముల్ని చూస్తే జాన్‌కు చాలా లోకువ. 'ఏయ్, అబ్బాయ్, ఆ ఉలి యిట్లా అందించు' 'ఈ బల్లపట్టుకో...ఊ, సరిగ్గా పట్టుకో' 'రాముడూ, యీ కొయ్యలన్నీ ఆ నీడలోకి తీసుకురా' 'ఏం మనిషి వయ్యా, ఏపనీ సరిగా చెయ్యలేవు' శ్రీరాములికి ఎప్పుడూ ఏదో ఒకపని చెప్తూ గదమాయిస్తూనే ఉన్నాడు.

చీటికీ మాటికీ జాన్ బయటికి వెళ్తూం డటంవలన పని వెనుకబడుతున్నది. టీకోసరం వెళ్తే గంటున్నర వెళ్లిపోతాడు. మొదటిరోజు సాయంత్రం మాతోపాటుగా టిఫిన్, టీ యిచ్చాను. బయటకు వెళ్లకుండా యింకోగంట కూర్చుని పనిచేశాడు. మర్నాడు ఉదయం పనిలోకి రాకుండా మధ్యాహ్నం మూడుగంటలకి వచ్చాడు. ఇప్పుడే కదా పనిలోకి వచ్చాడు, టిఫినూ టీలూ యిచ్చి ఎదురుసేవలు చెయ్యాలా అనుకొని యివ్వలేదు. అయిదుగంటలయ్యే సరికి కొయ్యలు, పనిముట్లు దభీదభీమని ఎత్తి పడెయ్యడం మొదలెట్టాడు. ఆ శబ్దాలు వినలేక అప్పటికప్పుడు టీ చేసి యిచ్చాను. గ్లాసు చేతిలోకి తీసుకుంటూ నా కళ్లల్లోకి తీక్షణంగా చూశాడు. 'రెండుపూటలా అన్నంపెట్టి కాఫీ టిఫినూ యిస్తా మని ఎందరో పిలుస్తున్నారమ్మా. దొరగారి పని అని వచ్చాను' అన్నాడు. ఆ చూపుకి నాకు గుండెలో దడవచ్చింది. మర్నాటినుండీ నాలుగ్గంటలకు సరిగ్గా టిఫిన్ టీలు యిచ్చెయ్యాలనుకున్నాను. ఈ జాన్ పైకి కనిపించేటంత వినయవిధేయతలు కలవాడుగా తోచలేదు. మాటల్లో కనిపించే విధేయతకు పూర్తిగా వ్యతిరేకమైన స్వభావం కలవాడుగా చేతల్నిబట్టి తోస్తున్నది.

జాన్‌కి ఒక కొడుకూ ఒక కూతురూనట. కూతురు చదువుకొని పట్నంలో టీచరుగా ఉంటున్నది. జాన్ సరిగా చూడడుగనుక జాన్ భార్యకూడా

పట్నంలో కూతురిదగ్గరే ఉంటున్నది. ఇదివరలో జాన్ సంపాదించినదంతా తాగేసి ఇంట్లో డబ్బు సరిగ్గా యిచ్చేవాడుకాదట. ఏమని అడిగితే భార్యను బాగా తన్ని 'ఆడముండవి. నోరుమూసుకొనిపడివుండు' అనే వాడట. ఆవిడే కష్టపడి కూతుర్ని చదివించుకున్నది. జాన్‌మాత్రం కొడుకు ఫిలిప్‌తో యీ వూళ్లో ఉంటున్నాడు.

ఇదివరలో రాక్‌లు చేసేప్పుడు ఒకనాడు ఫిలిప్‌ను వెంటబెట్టుకుని వచ్చాడు జాన్. వాడు కష్టపడలేని వాడుగనుక మిల్లులో ఏదైనా ఆఫీసు జవానుపని లాంటిది యిప్పించమని అడిగాడు. ఫిలిప్‌కు యిరవై ఏళ్ళపైన వయస్సుంటుంది. సెకండ్‌ఫారమ్ చదువుతూ ఆపేశాడట. 'అమ్మో, వాడు చాలా తెలివి కలవాడు. పంతులు క్లాసులో ఏదో అన్నాడని పంతం మీద చదువు మానేశాడుగాని చదివుంటేనా, వాడు... అమ్మో...ఎట్లుండవలసినవాడు! ఎప్పుడైనా సమయం పడినప్పుడు, నేను పనిలోకి రాలేకపోతే, వాడుపోయి నాకంటే బాగాచేస్తాడమ్మా పని...అయితే, ఎంతటి వాళ్లైనా మాటంటేమాత్రం పడడు' అన్నాడు జాన్.

ఫిలిప్‌ది తండ్రికిలాగే దృఢమైన శరీరం. నల్లగా నేరేడుపండులాగా నిగనిగలాడుతుంటాడు. కాని జాన్ మొహంలోనూ ఆకారంలోనూ కనిపించే గట్టిదనం ఫిలిప్‌లో కనిపించదు. మొహమూ చెంపలూ చేతులూ ఆడపిల్లలకున్నట్లు మృదువుగా ఉంటాయి. వాడి ఇరవైఏళ్లకళ్లల్లో సోమరితనం, అలసత్వం కనిపిస్తాయి. జీవితంతో పోరాడి ఎన్నోథక్కామొక్కీలు తిని రాటుదేరిన జాన్ కళ్లు – అరవైఏళ్లవి—వాడి చూపుతో వెలుగుతూఉంటాయి. ఇద్దరూ తండ్రీ కొడుకులు. ఒకరకంగా ఇద్దరికీ చాలా పోలికలున్నై. కాని అంతకంటే ఎక్కువభేదమూ ఉన్నది!

జాన్ కొడుక్కి ఉద్యోగం కావాలని అడుగుతూ వుంటే, ఆ విషయంతో తనకు ఏమీ సంబంధంలేనట్లు రెండు చేతులూ కట్టుకుని ఎటో చూస్తూ ఒంటి కాలిమీద నిలబడ్డాడు ఫిలిప్. వాడు ఉద్యోగం అర్థిస్తున్నవాడిలా కనబడలేదు. జాన్ పనిచేసుకుంటుంటే అట్లాగే నిలబడి కొంచెంసేపుచూసి 'నేనింటికెళ్తా నాయనా' అన్నాడు. జాన్ పని ఆపి ప్రేమగా కొడుకు వైపుచూసి 'వెళ్లు' అన్నాడు. ఫిలిప్ వెళ్లిపోయాడు. పనికోసరం వాళ్లు మళ్లీ అడగలేదు.

'వాడు పనిచేస్తే జాన్‌కి యింకేమి! వాడు సోమరి. ఇదివరలో వాళ్ళనీ వీళ్లనీ అడిగి రెండుసార్లు పనిలో పెడితే ఉండకుండా ఒచ్చేసినాడు. పనిలోకి రాబోయేముందు జానే వంటజేసి పెట్టివస్తాడు. వాడు చెయ్యడు'అని చెప్పాడు శ్రీరాములు.

జాన్‌కీ ఫిలిప్‌కీ ఉండే సంబంధం నాకు ఆశ్చర్యం కలిగించింది. భార్యనీ కూతుర్నీ అంతకరుగ్గాచూసే జాన్ ఫిలిప్‌ని అంతప్రేమగా చూస్తాడెందుకు? వాడు శుద్ధఅప్రయోజకుడైనాడు. జాన్ వాడినట్లా చేశాడన డమే సబబేమో. పంతులు ఒకమాటంటే వాడు చదువు మానేస్తానంటే మానెయ్యనివ్వడమేనా? దండించి చదివించుకోరా? పోనీ చదువు అబ్బకపోతే తనపని నేర్పించితే ఒకరి సంపాదన కొకరిది తోడుగా యిబ్బడిగా సంపాదించుకోవచ్చునే. జాన్ ప్రవర్తన చాలా చిత్రంగా ఉన్నది. తాను ఎన్నో అబద్ధాలాడి నానాగడ్డీ కరచి నెట్టుకొస్తున్నాడు. కొడుకుమాత్రం ఒకరిచేత మాటపడని వాడుగా, కష్టపడలేనివాడుగా, అబద్ధమూ అన్యాయమూ లేకుండా, డబ్బంటే లెఖ్కలేకుండా ఉండాలా!

ఒకరోజు ఒచ్చి, ఒకరోజు రాకా పని చేసిచేసి ఎట్లాగో బీరువాపని ఒకకొలిక్కి తెచ్చాడు జాన్. ఇహ అరలుపెట్టి తలుపులు బిగించాలి. అటువంటి సమయంలో మళ్లీ మాయమైనాడు. ఆ ముందు రోజునే పట్నంవెళ్లి సీలలు, బందులు, హాండిలు, తాళం, పాలిషు, ఎమెరీపేపర్లు అన్నీ బస్సుచార్జీలతో సహా యాభైరూపాయిల సామాన్లు తెచ్చాడు. ఇంకొక్కరోజు పనిచేస్తే పూర్తవుతుందన్నాడు. ఇంతవరకూ పనిచేసినదానికి తనకు రావలసిన కూలిలో పదిరూపాయిలు మిగిలివుంటే తీసేసుకున్నాడు. అంతే. పనిలోకి రాలేదు. ఎక్కడికైనా పారిపోయాడా అనుకో

డానికి జాన్ సామాన్లు—ఉలి, బంపం, క్లాంపు— అన్నీ మా యింట్లోనే ఉన్నాయి. ఎన్నిసార్లు వెళ్లినా మా మనుష్యులకు జాన్ అంతుదొరకలేదు. మూడో నాడు శ్రీరాములికి బజార్లో కనబడ్డాడట. బాగా త్రాగివుండి శ్రీరాముల్ని నానాదుర్భాష లాడాట్ట. ఫిలిప్ సర్దిచెప్పి, మర్నాడు పనిలోకి పంపుతానన్నాట్ట.

ఎన్నో క్షమార్పణలతో మర్నాడు పనిలో కొచ్చాడు. ఎక్కడో పని ఒప్పుకున్నాడట. రేపటితో యీపని పూర్తి చేసుకుని వెళ్లిపోతాడట. ఇక్కడ పని సరిగా చెయ్యకుండా, మాట నిలకడలేకుండా చేసుకున్నందుకు కొడుకు బాగా కోప్పడ్డాడట. మొదట యిచ్చిన ఎస్టిమేటుకీ అయిన ఖర్చుకీ సంబంధంలేకుండా ఉన్నదనీ పని తొందరగా చెయ్య లేదనీ జాన్‌ను కోప్పడి ఆయన ఫాక్టరీకి వెళ్లి పోయారు. తరువాత నాదగ్గర మామూలుగా కని పించే అతిశయంగాని అతివినయంగాని లేకుండా మాట్లాడాడు. 'నూటయాభై రూపాయిలకు బీరువా చేసిస్తానని చెప్పాను. నిజమే. అంతా అయ్యేప్పటికి రెండువందలయాభై దాటిపోతున్నది. ఇందాక అయ్య గారు తిట్టారు…నాకూ అదే చాల చింతగా ఉన్నది. ఇంట్లోగూడా చింతపడతావుంటే నాకొడుకేమన్నా డంటే 'మాట పొరపాటు రాకూడదు నాయినా. అయ్యగారు డబ్బు జాస్తి అవుతందని కోప్పడితే నువ్వు కూలిడబ్బులు తీసుకోమాక, అన్నాడు…' అంటూ చెప్పాడు. కూలి డబ్బులన్నీ అప్పుడే తీసేసు కున్నాడుగదా. కొడుకు బడాయిమాటలన్నీ తమాషాకి వల్లిస్తున్నాడా? అనుకుంటూ జాన్ మొహంకేసి చూశాను. అక్కడ కన్పించిన భావం మాటల్లో చెప్ప గలనా ?! ఎంతో ప్రశాంతత, ఆనందం, మార్దవం వెలిగిపోతున్నాయి జాన్ మొహంలో. జాన్ టక్కరివాడు. తాగుబోతు. నిలకడ లేనివాడు. పొగరుబోతు. పైసా ఖరీదుచెయ్యని కొడుకు అప్రయోజకపు మాటలు జాన్‌లో యిటువంటిభావం కలిగిస్తాయా ? ఎందు కని ? ఆ మాటల్లో ఏమున్నది? జాన్ అసాధారణ వ్యక్తి. వ్యక్తులమధ్యనుండే సంబంధాలూ ఆ వ్యక్తు ల్లాగే క్లిష్టమూ, సంకీర్ణమూ అయివుంటు న్నాయి. అసలు మనుష్యులమధ్య నిజంగా సంబంధం అనేది వుంటుందా? ఎందుకు? ఎట్లాగ?…యిదంతా నా బుర్రకు అర్థంఅయే విషయంగా తోచలేదు. ఆలోచనల్ని ప్రక్కకునెట్టి నేను చదవలేక ప్రక్కన పెట్టిన పుస్తకం తీసుకున్నాను.

'అడవి ఏమంత దట్టంగాలేదు. కాకులుదూరని కారడవీ, చీమలుదూరని చిట్టడవీ కాదు. రక రకాల చెట్లు కీసర బాసరగా పెనవేసుకుపోయి ఉన్నాయి. ఒక్కో చెట్టుకి ఒక్కో విలక్షణత. ఆకులో, కొమ్మలో, రూపులో ప్రత్యేకత. కాని వాటిని గుర్తించగల జ్ఞానం నాకులేదు. నేత్రోత్సవం కలిగిస్తున్న ఆ దృశ్యంలో నేనుగుర్తించగలిగింది ఒక సీతాఫలంచెట్టుని. కాయలు విరగ్గాసి ఉన్నాయ్. అటువంటి చెట్టును నేను యిదివరకే చూచిఉన్నాను. అందుకే గుర్తిం చాను. మిగతా చెట్లన్నీ కలిసి ఒక అడవి. అందులో యీ సీతాఫలంచెట్టు…

ఈ ప్రపంచం ఒక అస్పష్టమైన వర్ణచిత్రం. అందులో మనం గుర్తించగలిగేది అంతకుముందే మనలో భాగమై ఉన్నదాన్నిమాత్రమే. తనలోని గుర్తునే బయటా గుర్తిస్తాము.

ఒక మనిషి జీవితానికి అర్థం, పూర్ణత్వం ఇందునుంచే ప్రాప్తిస్తుంది. ఆ జీవితం ముందునుండీ అతనిలో నిబిడీకృతమై ఉన్నదే.

ఒక చిన్నవిషయంనుండీ పెద్దసూత్రాన్ని నిర్వ చింప బూనుకున్నట్లు కనిపిస్తున్నా, యిది అనుభవ సిద్ధమైన విషయమే…'

'ఇదేం నవలరా బాబూ' అనుకుంటూ పుస్తకం మూసేశాను.

బీరువాకు తలుపులు బిగించి జాన్, శ్రీరా ములూ యిద్దరూ కలిసి దాన్ని వరండాలోకి తెచ్చి పెట్టారు. ఇహ పాలిష్‌చెయ్యాలి.

జాన్‌కోసం మనిషిఒచ్చాడు. ఫిలిప్ మరిదేరిని దాటుతుండగా గభాల్ని ఏరువచ్చేసి కొట్టుకు పోయాట్ట. గాభరాగా పరుగెట్టాడు జాన్.

తరువాత తెలిసింది ఫిలిప్‌శవం దొరికిందని.

జాన్ యీ దెబ్బకు తట్టుకోలేడు అను కున్నాను. ఫిలిప్‌కీ జాన్‌కీ వుండే సంబంధం ఎట్లాంటిది!

నాలుగోరోజున పనిలోకి ఒచ్చాడు జాన్. నాలుగురోజులకే ముఖమంతా ఒడిలిపోయి ముసలి

వాడయ్యాడు. 'ఇంతలోనే పనిలోకి రాకపోతేనేం ? నీకు బాగున్నట్లులేదు. పనికి తొందరలేదులే. ఇంటి కెళ్ళు' అన్నాను సానుభూతితో. 'మైనంరుద్ది పాలిష్‌కొడితే బీరువాపని అయిపోతుంది' అన్నాడు. జాన్ గొంతులో క్రొత్తగా ఒకహుందాతనం వచ్చింది. ఈ జాన్‌ని ఎవరూ ఓదార్చవలసిన పనిలేదు.

ఉప్పు కాగితం, మైనం బాగా రుద్దాడు. పాలిష్ మూడు కోటింగులు వేశాడు. తొమ్మిది గంటలకు పనిలోకి వచ్చాడు. బయటికి కదలనేలేదు. రెండు గంటలైంది పని పూర్తయేసరికి.

జాన్ తనసామాన్లు మూటగట్టుకున్నాడు. మిగిలిపోయిన కొయ్యముక్కలూ, పాలిషూ, శీలలూ నప్పజెప్పాడు.

'కూలి ఏమిమ్మంటావ్ ?' అన్నారు ఆయన.

'మామూలుగా ఈ బీరువాకు నలభై రూపాయిలు తీసుకుంటాను. ఇదివరకే ముప్పైఅయిదు యిచ్చారు. నేను మొదట చెప్పిందానికంటే ఖర్చు ఎక్కువై పోయింది...మీ యిష్టం' అన్నాడు.

జాన్ మాటల్లో యిదివరకటి అతివినయం, టక్కరితనం పోయి ఒక హుందాతనం నిక్కచ్చితనం ఒచ్చాయి.

జాన్‌పాల్‌చేసిన బీరువా చివరి మెరుగులు దిద్దుకున్నాక నిగనిగలాడిపోతూ నున్నగా అందంగా ఉన్నది.

*　　　*　　　*

జాన్‌పాల్ ధైర్యశాలి. బలశాలి. అదే జాన్ నిజస్వరూపం. ధైర్యమూ బలమూ అనేవి మనిషిలోని సత్యానికి—భగవంతుడికి—సంబంధించిన గుణాలు.

నాది అందుకు పూర్తిగా భిన్నమైన స్వభావం. మా నాన్నగారు చనిపోయినప్పుడు నేనూ ముక్కలై పోయాను. మళ్లీ మనిషిగా నిలబడడానికి చాల ప్రయత్నమూ, కాలమూ పట్టింది.

నాన్నగారు పోయాక మొదటిసారి ఆకాశంక్రింద నిలుచున్నాను. ఆకాశంలో శతకోటి నక్షత్రాలు మెరిసిపోతున్నాయి. ఆ ఆకాశాన్ని చూడగానే నాకు గాభరావేసింది. ఎన్ని నక్షత్రాలు! వాటిని గురించి నాకేమీ తెలియదే! నాన్నగారు మేమూ ఈ ఆకాశం క్రింద ఎన్నోమాట్లు కూర్చున్నాము. నాన్నగారికి ఆ నక్షత్రాలగురించి తెలుసు. వాటిపేర్లు నడకగురించి అప్పు డప్పుడు చెప్పేవారు. కాని నేను శ్రద్ధగావిని జ్ఞాపకం పెట్టుకోలేదు. నాన్నగారి నడిగితే తెలిసి పోతుంది గనుక...యిప్పుడు నాన్నలేరు. ఆ నక్షత్రాల గురించి నాకు ఎలా తెలిసేది? చాలా ఆరాటం, భయం, నిస్పృహ కలిగాయి. ఏమిటో పోగొట్టుకున్నట్లు బాధ.

నాన్నగా రున్నప్పుడూ ఆకాశంగురించి నేనేమీ తెలుసుకోలేదు. అప్పుడు నాకు ఉన్నదీ, యిప్పుడు క్రొత్తగా పోగొట్టుకున్నదీ ఏమీలేదు. మరి ఎందుకు నాలో యీ ఆరాటం ?

తరువాతనుండీ నక్షత్రాలగురించి నాచెవినిపడ్డదంతా జ్ఞాపకం పెట్టుకున్నాను.

*　　　*　　　*

జాన్‌పాల్‌చేసిన బీరువా మెరుస్తున్నది.

'బీరువా బాగున్నదే. నా బట్టలూ పుస్తకాలూ వస్తువులన్నీ పెట్టుకోడానికి బాగా సరిపోతుంది' అన్నాడు బాబు.

'బాగుంటే నీకేనా ? పై రెండు అరలూ నాకు అందవుగనక నీవు పెట్టుకో. క్రింద రెండింట్లో నేను పెట్టుకుంటాను' పాప తగవు పెట్టుకుంది అన్నతో.

అసలు బీరువా నాక్కావాలనిగదా అనుకున్నాను మొదట! ముఖ్యంగా కావలసినవన్నీ పోకుండా దాచుకోవచ్చని అనుకున్నానే !

'పోనీలే, ఏపులాంటిదైతే బీరువాలో పట్టొచ్చునుగాని ఆకాశం, నక్షత్రాలూ, యింత ప్రపంచమూ ఏలాగూ పట్టదు...అనుకుని నాకు నేనే సర్దుకున్నాను ...